

Transatlantická partnerská dohoda o obchodu a investicích. Evropská dezintegrace, nezaměstnanost a nestabilita.

Jeronim Capaldo *

říjen 2014

V těchto měsících Evropská unie a Spojené státy zahájily jednání Transatlantické partnerské dohody o obchodu a investicích (TTIP, akronym pro “Transatlantic Trade and Investment Partnership”). Jedná se o důležitou obchodní dohodu, která si klade za cíl zvýšit integraci obou ekonomik.

Jak tomu obvykle bývá při projednávání obchodních dohod, jednání o TTIP byla podpořena řadou ekonometrických studií, které poskytly střednědobé projekce o ekonomických dopadech této dohody. Evropští zastánci TTIP odkazují především na čtyři důležité studie, které v podstatě poukazují na malé čisté výhody pro všechny zainteresované země a na postupné nahrazení vnitřního obchodu EU s obchodem transatlantickým.

Odborná literatura nedávno dokázala, že hlavní studie o TTIP nejsou dobrým základem pro obchodní politiku, protože se zakládají na neadekvátních ekonomických modelech.

Nabízíme zde hodnocení TTIP podle jiného modelu a na základě přijatelnějších předpokladů ekonomické transformace a vývoje hospodářské politiky. V souladu s globálním modelem politiky (*Global Policy Model* = GPM) OSN budeme simulovat dopad na globální politiku v kontextu dlouhodobých úsporných opatření a nízkého růstu, především v Evropské unii a ve Spojených státech.

Naše výsledky se radikálně liší od stávajících hodnocení. Pro Evropu jsme zjistili, že:

- TTIP by vedla během deseti let ke ztrátám čistého exportu ve srovnání se stejnou situací bez TTIP. Největší ztráty by se týkaly ekonomie severní Evropy (2,07% HDP), dále by následovala Francie (1,9%), Německo (1,14%) a Velká Británie (0,95%).
- TTIP by znamenala čisté ztráty HDP. V souladu s údaji o čistém exportu, by i v tomto případě ekonomie severní Evropy zaznamenala větší snížení HDP (-0,50%), dále by následovaly Francie (-0,48%) a Německo (0,29%).
- TTIP by znamenala silnou ztrátu příjmu z výdělečné činnosti. Největší dopad by byl na Francii, která by utrpěla ztrátu 5500 eur pro každého pracovníka. Následovala by severní Evropa (-4800 eur na jednoho pracovníka), Velká Británie (-4200 eur na jednoho pracovníka) a Německo (-3400 eur na jednoho pracovníka).
- TTIP by vedla k nezaměstnanosti. Odhadujeme, že v EU by došlo ke ztrátě cca. 600000 (šesti sta tisíc) pracovních míst. Severní evropské země by byly nejvíce zasaženy (-223000 pracovních míst), dále by následovalo Německo (-134000 pracovních míst), Francie (-130000) a jižní Evropa (-90000).
- TTIP by vedla ke snížení podílu pracovních příjmů na celkových příjmech a k upevnění tendence, která přispěla ke stávající stagnaci. Druhou stranou tohoto předpokládaného poklesu je zvýšení míry zisků a výnosů, což by znamenalo proporcionalní převod příjmů z práce ke kapitálu. K největším převodům by došlo v Anglii (7% HDP by bylo převedeno z práce na příjmy ze zisku), ve Francii (8%), v Německu a v severní Evropě (4%).

* Email: jeronim.capaldo@tufts.edu

The author would like to thank Lucia Casadei for this translation

- TTIP by vedla k redukcí daňových příjmů. Nepřímé daně (například DPH) bez dotací by klesly ve všech zemích EU. Největší ztráty by utrpěla Francie (0,64% HDP). V důsledku toho by se ve všech evropských zemích veřejný deficit zvyšoval jako procento HDP s posunutím veřejných financí k limitům maastrichtských kritérií, nebo ještě dále.
- TTIP by vedla k vyšší finanční nestabilitě a k rychlejší akumulaci dluhů a úvěrů. Se snížením příjmů z vývozu, z pracovních příjmů a z daní z příjmů by poptávka vyplývala jedine z investic, opírajících se především o zisk. Avšak po oslabení spotřeby se nedá očekávat, že zisky budou vycházet z nárůstu prodeje zboží a služeb. Je pravděpodobné, že zisky budou podporovány rychlým růstem některých cen (například ceny finančních aktiv a některých finančních majetků), zvláště jestli bude usnadněn vhodnými deregulačními opatřeními. Po nedávné finanční krizi, makroekonomická nestabilita vyplývající z této růstové strategie již nemůže být ignorována.

Naše předpovědi malují pochmurný obraz pro politické a hospodářské orgány EU. Byly by nuceny potýkat se s ekonomikou více vystavenou riziku krizí z USA, aniž by byly schopny reagovat na nouzové situace spojené s fiskálními stimuly a zůstalo by jim jenom několik možností, jak povzbuzovat ekonomiku: 1) usnadnit vzrůst soukromých úvěrů, s rizikem podporovat nové finanční nerovnováhy; 2) realizovat konkurenční devalvací měny; nebo 3) kombinace dvou předchozích možností.

Z toho všeho můžeme vyvodit následující dva závěry: 1) stávající hodnocení TTIP neposkytují vhodný základ pro rozhodování o tak významné změně v hospodářské politice. Při použití realističtějšího modelu se naopak výsledky významně změní; 2) pokus o zvýšení objemu mezinárodního obchodu není udržitelnou strategií pro hospodářský růst EU. V současné situaci úsporných opatření, vysoké nezaměstnanosti a nízkého růstu, zvýšení tlaku na pracovní příjmy by ještě více poškodilo hospodářskou činnost. Naše výsledky naznačují, že udržitelná strategie růstu pro Evropu by měla být založena na pevné politice příjmů a na podpoře odměny za práci.

Původní článek: http://ase.tufts.edu/gdae/policy_research/TTIP_simulations.html